

SKRIV!

Gode tekster er lette at skrive

Skriv! – Gode tekster er lette at skrive
© 2008 Mikkel Hvid, UPDATE & Forlaget Ajour

Redaktør: Torben Nielsen

Udgivet af UPDATE
Olof Palmes Allé 11
8200 Århus N
www.update.dk

Forlaget Ajour: www.forlagetajour.dk

Forfatterens egen hjemmeside: www.hvidtekst.dk

Omslag: Merethe Kruse
Grafisk tilrettelæggelse: Appoint
Produktion: AKA-PRINT A/S

1. udgave, 1. oplag 2008

ISBN 978-87-92241-10-8

Alle rettigheder forbeholdes.

Fotografisk, mekanisk eller anden gengivelse af denne bog eller dele deraf er forbudt uden forlagets skriftlige tilladelse ifølge gældende dansk lov om ophavsret. Institutioner, der har indgået aftale med Copydan, kan kopiere inden for de rammer, der er nævnt i aftalen.

Forfatteren følger Dansk Sprognævns anbefaling og udelader komma foran ledsætninger.

UPDATE

er Skandinaviens største center for journalistisk kompetenceudvikling. Vi skaber ny viden og tilbyder videreuddannelse i en udfordrende tid, hvor både teknologi, marked og mediekultur er under ændring. UPDATE arbejder for både mennesker og virksomheder, der beskæftiger sig med journalistik og medier.

Indholdsfortegnelse

Ikke så meget snak: Skriv! 7

... hvor du kan læse om hvorfor og hvordan du lærer at skrive ved at skrive. Og hvor du får et overblik over bogens opbygning og sammenhæng.

Kapitel 1: Skrivehåndværket. 21

... hvor du kan lære at det at skrive er et håndværk, og at man må kende og overholde håndværkets iboende regler for at kunne mestre det. Og undervejs vil du kunne forstå at du ikke kan skrive og tænke samtidig, men at du tværtimod må tænke før du skriver. I kapitlet får du et hurtigt overblik over skriveprocessens fire faser – ideudvikling, organisering, skrivning og revision – og du møder fire skribenttyper: kaosskribenten, dukseskribenten, tænkeskribenten og flowskribenten.

Kapitel 2: Skab en god ide 53

... hvor du kan lære hvordan du gør din ide skriveklar. Her finder du formlen for en god ideudviklingsproces – FUF&FUF – og du kan læse om forskellige ideudviklingsredskaber, om hvordan og hvornår du kan bruge dem. Endelig kan du læse og lære om skrivearket, det ultimative skriveredskab der forvandler en vag ide til en skriveklar ide.

Kapitel 3: Komposition – find en form til indholdet . 117

... hvor du kan læse om hvad der adskiller komposition og disposition, om hvorfor det er en dum ide at lave en disposition, men en god og helt nødvendig ide at have en god fornemmelse for tekstens struktur og forløb. Og du får fem fortællemodeller at vælge imellem og arbejde med.

Kapitel 4: Skriv! Skriv så! 159

... fortæller hvad du skal gøre når du sætter dig til tastaturet for at skrive, og kapitlet forklarer hvorfor det er så vigtigt at du bliver ved tastaturet når du først har sat dig derhen. Kapitlet forklarer også hvorfor så mange skribenter får lyst til at lave kaffe, vaske op eller tjekke kalenderen når de dybest set godt ved at det eneste de skal, er at skrive. Og endelig møder du din værste fjende: dig selv.

Kapitel 5: Revision – den sidste finish 213

... hvor du lærer hvordan du forvandler din indre, kritiske stemme til en stærk og kreativ kraft. Og hvor du får forskellige bud på hvordan du bedst og hurtigst retter fejlene og strammer din tekst op.

Kapitel 6: Flow og skrivehåndværk, udvikling og tekstkvalitet 229

... giver dig mulighed for at sætte de praktiske regler og værktøjer ind i en lidt større sammenhæng for det viser sig nemlig at skrivereglerne er din billet til flow. Og glæd dig til at bruge dem: Flow giver både gode skriveoplevelser og bedre tekster.

Kapitel 7: Tjeklister og tekstredskaber 243

... her finder du forskellige tjeklister, artikler og værktøjer som styrker din tekst og gør det lettere for dig at få teksten færdig i god tid før deadline.

Litteraturliste. 255

Tak til 261

Tjeklister og tekstredskaber

Ambulant tekstbehandling

At behandle tekster er som at behandle mennesker: Du begynder med helheden og zoomer ind på delene. Her får du forslag til at behandle din tekst. Men husk at et problem aldrig kan kureres på et lavere niveau end der hvor det opstod

1. undersøgelse: Tekstens ide

Symptomet: Det er svært at genfortælle historien og at formulere dens budskab i klare, logisk sammenhængende sætninger.

Diagnosen: Tekstens budskab er uklart. Den er ikke tænkt godt nok fra starten.

Behandling: Skriv teksten om fra grunden. Desværre, men der er ikke andet at gøre. Teksten er uhelbredelig. Så skriv den om, men husk først at gøre dig klart hvad du vil med den. Formuler tekstens tema eller budskab i korte, klare og logisk forbundne sætninger. Hjælpe midler: Skriveark.

2. undersøgelse: Komposition og struktur

Symptomet: Først et stykke inde i teksten bliver man klar over hvad den egentlig handler om. Man bliver ikke grebet fra starten.

Diagnosen: Teksten er skruet forkert sammen. Opbygningen er for akademisk og svag. Teksten motiverer ikke læserne tilstrækkeligt fra starten.

Behandling: Sæt artiklen på spidsen som i den journalistiske fortælle måde. Læserne skal have det væsentligste først, resten følger i naturlig rækkefølge. Eller – hvis du bruger Wall Street Journal-modellen – stram anslaget, altså det første afsnit. Anslaget skal illustrere problemet og præsentere de væsentligste historie-

- elementer (hovedpersonen, scenen, problemstillingen, stemningen), og det skal rumme så meget spænding at læseren helt sikkert læser videre.
- Hjælpe­midler: Teksttjekkeren (se side 248-49).
- Symptomet: Et stykke inde i teksten dukker en ny spændende problemstilling op som overskygger den oprindelige. Teksten handler pludselig om noget helt andet end i begyndelsen.
- Diagnosen: Historien har flere vinkler. Tekstens elementer (faktaoplysninger, synspunkter eller eksempler) kan ikke logisk underordnes eller udledes af den samme påstand.
- Behandling: Skær igennem. Du kan kun ryge én cigar og kun skrive én historie ad gangen. Så smid den ene vinkel væk, eller læg den som en sidehistorie. Gem eventuelt sidehistorien til en anden gang.
- Hjælpe­middel: Skrivearket og teksttjekkeren.
- Symptomet: Man læser teksten sju­sket, springende og ukoncentreret.
- Diagnosen: Teksten besvarer ikke læsernes spørgsmål i den rækkefølge de dukker op hos læserne. Tekstens opbygning svarer ikke til læsernes vidensbehov, og derfor går læsernes deres egne veje i teksten.
- Behandling: Find ud af hvordan teksten begynder bedst. Hvordan indleder du den mest markant og spændende? Læs indlednings­­sætningen op, og spørg så dig selv: Hvilket spørgsmål stiller min læser sig nu? Besvar spørgsmålet med den næste sætning. Læs den op og spørg dig selv: Hvilket spørgsmål stiller min læser sig nu? Besvar det. Og så videre. Lad være med at tænke logisk. Følg bare din intuition og stol på at det svar du får, er korrekt. Det er det nemlig.
- Hjælpe­midler: Teksttjekkeren.

3. undersøgelse: Syntaks og sætningsopbygning

- Symptomet: Man må læse nogle af sætningerne to gange eller mere.
- Diagnosen: Sætningerne er for lange eller for komplicerede.
- Behandling: Hvis sætningerne er lange, så sæt nogle flere punktummer. Lange sætninger som er rigtigt skruet sammen, giver et højt

læsetempo, og det kan være svært at huske hvordan sætningen begyndte, og så taber man tråden. Men problemet kan også være at sætningerne er for komplicerede. Ofte hænger de to ting sammen, men ikke nødvendigvis. Man kan godt skrive lange sætninger som er enkle og ligetil. Men hvis de er komplicerede, så fjern indskudte sætninger. En information ad gangen. En sætning ad gangen.

Symptomet: Selv om emnet er interessant, bliver man lullet i søvn mens man læser.

Diagnosen: Sætningerne er for ens, og monotoni i en tekst luller læserne i søvn.

Behandling: Varier sætningerne. Udnyt de forskellige sætningstyper. Brug både korte og lange sætninger. Korte sætninger giver opmærksomhed og eftertanke, lange sætninger bygger overgange og hæver tempoet. Brug både hovedsætninger og ledsætninger. Hovedsætninger fortæller pointen, ledsætningerne diskuterer og udforsker dem. Brug både fuldstændige og ufuldstændige sætninger. Ufuldstændige sætninger udfordrer læserne og inviterer dem til at skabe sammenhænge, fuldstændige lader dem slappe af. Sørg også for at variere sætningsopbygningen, altså om ledsætningen ligger før eller efter hovedsætningen.

Symptomet: Man ryger ud af teksten fordi oplysningerne kommer så overraskende.

Diagnosen: Tekstens overgange fungerer ikke.

Behandling: Styrk sammenhængen. Sørg for naturlige og logiske overgange fra sætning til sætning, afsnit til afsnit og teksttype til teksttype. Forbered læserne på tekstens næste skridt. Småord som *og*, *men* og *derfor* hjælper læserne med at binde teksten sammen så den flyder lettere, og de understreger tekstens logiske sammenhæng.

Symptomet: Teksten virker vattet og forsigtig – som en undskyldning for sig selv.

Diagnosen: Sætningsstrukturen er henholdende.

Behandling: Undersøg hvordan sætningerne er opbygget. Hvis ledsætninger med alle deres forbehold, forklaringer og relativiseringer hver gang ligger forrest (som i denne sætning), skygger de for budskabet, og teksten virker veg. Vend sætningerne om så budskabet eller substansen står forrest i sætningen. Det gør teksten mere aggressiv og direkte.

4. undersøgelse: Ordvalg

Symptomet: Man er usikker på om man helt har forstået teksten.

Diagnosen: Ordene er for upræcise eller for utvetydige.

Behandling: Skift abstrakte ord ud med konkrete. Teksten ligger på et for højt abstraktionsniveau, og så giver den for mange fortolkningsmuligheder og dermed usikkerhed. Læserne aner betydningen i stedet for at forstå meningen. Få tekstens budskab eksemplificeret eller udtrykt gennem noget konkret som læserne forstår, og som de kan forbinde teksten med. Det kan være en illustrativ anekdote, et slående eksempel, et billede fra hverdagen. Er tekstens budskab én gang skåret ud i pap, følger læserne dig gerne i de mest himmelstræbende perspektiveringer og filosofiske abstraktioner.

Hjælpemiddel: Hvis du er usikker på hvad der *sker eller er sket* i teksten, skal du holde øje med verberne. Hvis du er usikker på hvem det er der har gjort det teksten handler om, skal du lede efter passiver, som skjuler den der handler, og uspecifikke personlige pronominer som for eksempel *man*. Hvis du er usikker på tekstens vurderinger, kan du se på biord og tillægsord.

Symptomet: Teksten er svag og vattet.

Diagnosen: Du vælger ord som svækker dit budskab.

Behandling: Udryd mådesudsagnsord (*kan, må*), forbeholdne adverbier (*måske, vist*), ikke-formuleringer (*stedet var ikke kønt*) og sammensatte udsagnsled og substantiveringer som ikke er nødvendige. Der skal være en positiv grund til at vælge et sammensat udsagnsled. Enkle udsagnsled virker normalt stærkere (sammenlign vil normalt virke stærkere).

Symptomet: Teksten er udynamisk. Den kommer ikke ud af stedet.
Diagnosen: Verberne arbejder for lidt for sagen.
Behandling: Giv verberne et skud EPO. Fjerne mådesudsagnsordene medmindre de virkelig er vigtige; undgå substantiveringer (*De havde en diskussion* vs. *De diskuterede*); pas på *er* og *har* som substantiverer (*Temperaturen stiger* i stedet for *Temperaturen er stigende* eller endnu værre: *Temperaturen har vist en stigende tendens*); og ved at finde specifikke udsagnsled som både æder biord og fortæller hvad der sker, og hvordan (*Han stormede op ad trappen* i stedet for *Han gik hurtigt op ad trappen*).

Symptomet: Teksten virker ensformig. Den har for få udfordringer.
Diagnosen: Teksten udnytter ikke de forskellige fremstillingsformer.
Behandling: Skift mellem episk fortælling, scenisk beskrivelse, citat, parafrase og dialog. Brug tankereferat, direkte citat, indirekte citat, dækket direkte tale og andre fortælle tekniske greb for at holde læseren til biddet.

Symptomet: Teksten omklammer læserne. Den klistrer.
Diagnosen: Fortællerens personlighed skinner igennem i teksten.
Behandling: Fjern fortællerkommentarer. Prioriter beskrivelserne op og fortællingen ned. Fjern indforståede biord som *naturligvis* og *selvfølgelig*. Fjern værdiladede ord som afslører fortællerens holdninger (*smuk, godt*). Fjern læserhenvendelser. Kort sagt: Smid fortælleren ud af teksten. Han står i vejen.

Symptomet: Selv om tekstens emne er interessant, selv om sproget er flydende og letforståeligt, bliver man ikke berørt af den. Man glemmer den hurtigt.
Diagnose: Der er for få muligheder for identifikation og/eller for lidt til sanserne.
Behandling: Få liv i teksten. Bind problemstillingen op på konkrete skæbner, anekdoter og eksempler som læserne genkender fra deres eget liv og lever sig ind i. Udnyt læsernes sanser og indlevelse. Arbejd mere bevidst med formidlingen.

Værktøj til revisionsfasen

- lånt fra Chip Scanlan, Peter Elbow og Poynter

1. Teksttjekkeren

Beskriv hvordan du læser teksten. Beskriv din læsning. Hvordan opbygger den dine forventninger, hvordan indfrier den dem? Hvordan styrer den din opmærksomhed?

Læs den første sætning i teksten og hold en pause når du kommer til det første punktum. Og læg nu mærke hvad der sker i din bevidsthed. Hvilke tanker, spørgsmål, forventninger dukker op? Og læs så hen til det næste punktum. Hvad sker der nu i din bevidsthed? Blev dit spørgsmål besvaret? Hvis læserne har flere ubesvarede spørgsmål i bevidstheden, mister de snart overblikket og interessen. Hvad med spændingen: Faldt den eller steg den?

Sådan går du teksten igennem punktum for punktum og registrerer om du styrer læsernes opmærksomhed godt nok gennem teksten.

Når du på den måde ser din artikel i læsernes spejl, må du aldrig tænke: Hvor er jeg da dårlig? Hvorfor skrev jeg så stupidt? Fasthold dit konstruktive fokus, nemlig: Hvordan fikser jeg det? Hvordan styrker jeg den oplevelse? Hvordan kommer jeg uden om det problem?

2. To spørgsmål som forbedrer teksten

- a) Hvad fungerer?
- b) Hvad skal jeg gøre for at få det til at fungere endnu bedre?

3. Fire spørgsmål som indkredser meningen

- a) Hvorfor er historien vigtig?
- b) Hvad er historiens pointe?
- c) Hvorfor fortæller jeg denne historie?
- d) Hvad viser historien om livet, verden og den tid vi lever i?

4. Et par spørgsmål som sætter læserne i centrum

Læs artiklen igennem og overvej spørgsmålene:

- a) Hvilke passager kan læserne huske når de om en uge tænker tilbage på din historie?

- b) Hvilke kvaliteter fremhæver læserne ved din historie når de har læst den (væsentlighed, aktualitet, sensation, identifikation)?
- c) Hvor i din tekst tænker læserne: Det må jeg nok sige! Hvor er jeg glad for at jeg læste det! Nu forstår jeg det.

5. En teknik til at styrke historiens fokus

Beskriv først historien i en sætning med seks ord. Beskriv den så med tre. Og så med et: Hvad handler den egentlig om? Hvad er dybest set på spil her? Du må ikke bruge de samme ord to gange.

Færdig før deadline

Udnyt hjernens naturlige arbejdsmåde og oplev stressfri produktivitet

Du skulle tage at rydde op på dit skrivebord.

Hvad skete der da du læste den forudgående sætning? Hvordan reagerede du?

Ifølge managementteoretikerne reagerer langt de fleste med et ”Hvorfor?” Hvorfor skal jeg det? Hvad får jeg ud af det?

Hvorfor-spørgsmålet er hjernens naturlige reaktion når den stilles over for et projekt eller en udfordring. Den tjekker om vi får noget ud af det.

Og den reaktion kan vi udnytte når vi tilrettelægger vores arbejde som skribenter.

Spørgsmålet hvorfor er nemlig et spørgsmål om motivation. Hvorfor skulle jeg gøre det? Hvad får jeg ud af det?

Hvis vi gør det tydeligt nok for os selv at vi faktisk får noget ud af at fuldføre et projekt, mobiliserer hjernen alle vores ressourcer så vi når vores mål. Motivationen og den energi der følger med den, får uanede ressourcer og evner frem i os og gør det lettere for os at løse de opgaver vi står over for.

Og det er den logik vi skal udnytte når vi skriver. Vi skal udnytte hjernens naturlige arbejdsmåde til at planlægge vores arbejde.

Hjernen organiserer for dig

Det har jeg lært af Chip Scanlan. Han er et rodehoved og elendig til at overholde en deadline, men hans arbejde ændrede sig markant da han læste managementguruen Dave Allens bog ”Getting Things Done – the Art of Stress Free Productivity”.

Allen påstår at når vores hjerne stilles over for et projekt – og alt der kræver mere end én handling, er et projekt – gennemgår den fem faser:

- 1) Den identificerer formålet: Hvorfor skulle jeg gøre det?
- 2) Den forestiller sig resultatet: Når det lykkes, så ...
- 3) Den brainstormer.
- 4) Den organiserer.
- 5) Den definerer det første skridt.

Prøv at tænke nogle af dine egne projekter igennem og overvej hvor godt din hjernes arbejdsmåde passer på beskrivelsen. Hvis du får at vide at du skal til en familiefest, hvad gør du så? Hvis du overvejer at skrive en bog, hvilke interne processer gennemspiller der sig så?

Jeg er ikke i tvivl: Min proces ligner den Allen beskriver. Sådan går jeg til projekter.

Hjernen skal have en klar fordel

Scanlan har overført den generelle teori om projekter og management til skrivepraksis.

Inden han starter med at skrive en artikel, overvejer han hvad han får ud af det. Eller mere specifikt: hvad han vil få ud af at skrive artiklen nu.

Pointen er nemlig at hjernens naturlige planlægningsmåde kan fjerne det deadlinepres og den meget usunde arbejdsstil som mange skribenter har.

Mange skribenter skriver helt op til deadline. De kan kun aflevere teksten lige inden avisen går i tryk. De driver formålsløst rundt hele formiddagen, men når deadline nærmer sig, sætter de sig ned og skriver den ene artikel efter den anden i et ekstremt effektivt, men også meget usundt rush.

Hvorfor? Fordi deres hjerne reagerer sådan her: Når den får besked på at skrive en artikel, spørger den sig selv: Hvad får jeg ud af det? Og hvis der er lang tid til deadline, lyder svaret. Intet. Ikke en skid. Tværtimod, endda. Hvis jeg skriver artiklen nu, kommer redaktøren bare rendende med en ekstra opgave når jeg er færdig. Det er langt smartere at sidde foran skærmen og bokse med artiklen et par timer endnu, så det gør jeg.

Hjernen mener ikke at vi får noget ud af at skrive teksten før vi er absolut nødt til det.

Men hvis vi er helt tæt på deadline og hjernen spørger: Hvad får jeg ud af at skrive den artikel, lyder svaret: Ved du hvad, kammerat, hvis du ikke snart tager dig sammen og skriver den her artikel i en fandens fart, bliver du fyret, du går ned i løn, mister din sociale anseelse og så videre. Hvis du til gengæld skriver nu, bevarer du alle dine fordele.

For hjernen, eller det kreative sind, er der altså en meget god og konkret grund til at skrive når vi har sværdet hængende lige over nakken, og så skriver vi. Men når sværdet er væk, lader vi bare tiden gå.

De fleste journalister og skribenter er væk fra-motiverede. De skriver for at undgå katastrofen. Væk fra-motivationen er meget stærk og fokuseret, men også meget stressende. Derfor er det en god ide, siger Chip Scanlan, i stedet at identificere nogle gode positive resultater vi kan få ud af at skrive så teksten ligger færdig i god tid inden deadline.

Vi skal altså bruge hjernens naturlige planlægningsmetode og opbygge en tydelig og meget markant hen imod-motivation.

Hvis det kreative sind oplever og forstår at det får noget ud af at skrive teksten i god tid, så gør den det. Motivationen booster dine evner og gennemfører de utroligste projekter.

Hvilke positive, gode ting vil du få ud af at blive færdig inden deadline? Måske når du at komme hjem til din familie til tiden. Måske når du en tur på islandshesten. Måske får du tid til at rydde op på skrivebordet, og det har du glædet dig til længe. Måske giver det at du bliver færdig i god tid en god fornemmelse af at kunne ændre din måde at arbejde på og at være herre i eget hus. Måske bliver du stolt af dig selv når det viser sig at du ikke behøver at sidde med tungen ud af halsen og slås med teksten til sidste sekund.

Altså: Start med at finde det positive udbytte. Og vær sikker på at det rent faktisk er positivt for dig. Og boost det så op.

Dernæst: Forestil dig helt konkret hvordan det vil være hvis dit projekt lykkes. Tegn det. Tegn et billede hvor klokken lige er blevet to, du læner dig tilbage i kontorstolen, kaster et blik på den gode artikel du har skrevet, sender den af sted velvidende at den blev som den skulle være. Du må gerne tegne et stort smil på dine læber så du ved at du er godt tilfreds med teksten. Og tegn så hvordan du forlader dit skrivebord og går ud i byen et par timer for at ose i butikker.

Tænk det konkret, tegn det farvestrålende, og sørg for at det føles helt vildt positivt. Mærk hvor dejligt det er at det lykkes. Oplev hvor stolt du er af dig selv. Nyd det – på forhånd, altså ved at tænke dig ind i situationen og se det for dig. Læg ikke bånd på dig selv her. Gør visionen virkeligt positiv. Hvordan vil det være hvis du – med Chip Scanlans ord – er helt vildt succesfuld? Hvis det lykkes på den allerbedste måde?

Det er vigtigt at du gør visionen virkeligt positiv og smuk, for der skal meget til for at overbevise dig selv om at det er en god ide at arbejde før det er absolut nødvendigt. I begyndelsen strider det nemlig mod alt hvad du er vant til og har lært igennem hele dit liv.

Dernæst: Brainstorm. Find ud af hvad du skal gøre for at nå dit mål. Identifier alle de enkelte handlinger som skal gennemføres. Du skal gennemgå dine noter. Du skal tjekke hvad et par svære ord betyder. Du skal lave et skriveark. Du skal ... blive ved på den måde, og skriv alt det op du skal gøre for at løse opgaven.

Når du er færdig med brainstormingen, prioriterer du de forskellige opgaver så de kommer i den rigtige rækkefølge.

Og så til slut: Tag det første skridt.

Tidligere når jeg skrev, var jeg meget væk fra-motiveret. Jeg skrev først i allersidste øjeblik, når jeg ikke kunne undgå det mere.

I dag er det anderledes. Jeg har arbejdet med Chip Scanlans metode og har brudt mønsteret. Jeg kan godt aflevere tekster i god tid inden deadline.

Hvis du også synes at du kunne få noget ud af at blive bedre til at tilrettelægge dit arbejde og gennemføre dine projekter, kan du eksperimentere med Scanlans naturlige planlægningsmetode. Og hvis du gør det, skal du huske to ting. Sørg for at der er nok motivationsenergi i visionen. Det er vigtigt at du pumper den op. Pump den ikke så meget at den brister. Den må ikke være utroværdig.

Men sørg for at projektet er så attraktivt som det overhovedet kan tænkes. Der er nemlig en skævhed i vores system: Fordele opleves som fremtidige og potentielle, ulemper som nutidige og faktiske. Sindet er ikke helt overbevist om at det kommer til at opleve alt det positive som du lover det for at få det til at blive færdigt i god tid. Men sindet ved at hvis du ikke afleverer artiklen til tiden, falder hammeren. Så væk fra-motivationen virker mere reel og virkelig

end hen imod-motivationen, og den ulighed må du kompensere for ved at gøre det positive endnu mere attraktivt.

Og i samme boldgade: Hvis du lover dig selv at holde fri eller at rydde op når teksten er færdig, skal du holde det. Lad sindet nyde sejren i fuldt omfang. Hvis du bare kaster dig over den næste opgave uden at give kreativiteten et lille skulderklap, lærer sindet at det ikke betaler sig at arbejde hen imod gulroden.

Men hvis du arbejder med metoden og belønner din kreativitet som det sig hør og bør, kan du opleve en mere flydende og mindre stressende kreativitet.